

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย สรุปผลได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงาน และขนาดโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียนแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียนแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน มีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย จำนวน 452 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) จากประชากรทั้งหมด 9 อำเภอ โดยการแบ่งขนาดโรงเรียนแต่ละอำเภอเป็น 3 ขนาดคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้เกณฑ์กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 จากประชากร ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) เกี่ยวกับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการบริหารงาน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เกี่ยวกับระดับการปฏิบัติบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือไปถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทั้ง 9 อำเภอ

4.2 ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอแนบไปพร้อมแบบสอบถามเพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.3 ในการส่งแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งด้วยตนเอง ทั้ง 9 อำเภอ โดยนำแบบสอบถามใส่ตู้รับเอกสารของโรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายศึกษานิเทศก์และฝ่ายบริหารแต่ละอำเภอ เก็บรวบรวมไว้ แล้วไปรับจากเจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS for Window

สรุปผล

1. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ในภาพรวม 5 ด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย 5 ด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และระดับปริญญาโทมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 ผู้บริหารที่มีวุฒิมัธยมศึกษาาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ในด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการทำวิจัยของครูในโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ผู้บริหารที่มีวุฒิมัธยมศึกษาาระดับปริญญาตรี ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญการทำวิจัยของครูในโรงเรียนด้านการมีความรับผิดชอบต่อการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.3 ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ในด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อการทำวิจัยของครูในโรงเรียน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ในด้านการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโท ที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย 5 ตำบล คือ ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ด้านการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับไม่แตกต่างกัน

4. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย 5 ตำบล พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 5 - 10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายตำบลได้ดังนี้

4.1 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการทำวิจัยของครูในโรงเรียน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

4.2 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญต่อการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อการทำวิจัยของครูในโรงเรียน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 5 - 10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

4.3 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงาน 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ด้านการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

5. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย 5 ตำบล พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานในระยะเวลาต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกเป็นรายตำบลได้ดังนี้

5.1 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการทำวิจัยของครูในโรงเรียน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับไม่แตกต่างกัน

5.2 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับไม่แตกต่างกัน ยกเว้น การสนับสนุนให้นำผลการวิจัยไปเผยแพร่ให้แก่ครูทั่วไปได้ทราบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี มีการปฏิบัติน้อยกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปี

5.3 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี ด้านการให้ความสำคัญการทำวิจัยของครูในโรงเรียน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี มีการปฏิบัติน้อยกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปี

5.4 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี ด้านการมีความรับผิดชอบต่อการทำวิจัยของครูในโรงเรียน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับไม่แตกต่างกัน

5.5 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี ด้านการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับไม่แตกต่างกัน

6. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย 5 ตำบล ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อการทำวิจัยของครูในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กขนาดกลางและขนาดใหญ่ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

7. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย 5 ตำบล พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในภาพรวม มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ .05 ยกเว้นด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัย มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

7.1 ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการทำวิจัยของครูในโรงเรียน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในภาพรวม มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีการปฏิบัติน้อยกว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ คือการติดตามการทำวิจัยของครูให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนด ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

7.2 ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่แตกต่างกันคือ การสนับสนุนให้นำผลการวิจัยไปเผยแพร่ให้แก่ครูทั่วไปได้ทราบ โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีการปฏิบัติน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียน ขนาดใหญ่

7.3 ด้านการให้ความสำคัญการทำวิจัยของครูในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในภาพรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 คือ การส่งเสริมครูหาความรู้เพิ่มเติมหรือ แนะนำให้อ่านหนังสือ ทำวารสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย จัดการประชุมปฏิบัติการของการวิจัยเพื่อพัฒนาความรู้และแนวทางการทำวิจัย และจัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยของครู โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีการปฏิบัติน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่

7.4 ด้านการมีความรับผิดชอบต่อการทำวิจัยของครูในโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในภาพรวม มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 คือ จัดให้ครูทำการวิจัยที่สอดคล้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบของตน และให้คำแนะนำความรู้เกี่ยวกับการวิจัยเพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนของครูโดย ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีการปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่

7.5 ด้านการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในภาพรวมมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 คือ สนับสนุนให้ใช้ผลงานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ เปิดโอกาสให้ครูผู้มีผลงานวิจัยสามารถสับเปลี่ยนในหน้าที่การงานในระดับที่สูงขึ้น และให้ครูมีโอกาสนสลับเปลี่ยนความคิดเห็นด้านความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยโดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีการปฏิบัติน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่

อภิปรายผล

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน โดยรวมทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงลำดับการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ได้ดังต่อไปนี้ คือ ด้านการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งของครูผู้ทำวิจัย ด้านการมีความรับผิดชอบต่อการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ผู้บริหารมีการปฏิบัติสูงสุด คือด้านการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า ด้านการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เป็นการบริหารงานกับบุคลากรภายในโรงเรียน โดยใช้ผลงานวิจัยของครูเป็นเกณฑ์ส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบหรือการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานของครูให้สูงขึ้น โดยการนำเสนอเห็นความชอบตามภาระหน้าที่ของครูที่แสดงผลของการที่ครูได้จัดทำการวิจัยในโรงเรียน แล้วสามารถนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ซึ่งยังสอดคล้องกับ คณะกรรมการข้าราชการครู (ม.ป.ป.ค.ร.) ได้กำหนดใช้มาตรฐานการกำหนดตำแหน่งของครูในระดับประถมศึกษา โดยกำหนดให้ข้าราชการครูสามารถเลื่อนตำแหน่งให้ได้รับเงินเดือนในระดับสูงขึ้น โดยไม่ต้องรอให้เงินเดือนถึงขั้นต่ำของขั้นต่อไป โดยเกณฑ์ในการพิจารณาเลื่อนขั้นพิจารณาจากผลงานทางวิชาการในรูปเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับด้านการเรียนการสอนนอกจากนี้บทบาทของผู้บริหารที่มีการปฏิบัติยังน้อยอยู่คือ จัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยของครู ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษาเป็นโรงเรียนที่ทางรัฐให้การสนับสนุนให้เด็กไทยได้เข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษาต่าง ๆ รัฐเป็นผู้จ่ายให้ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งหมด การที่ครูในโรงเรียนจะสร้างผลงานวิจัยด้านการวิจัยขึ้นมาแต่ละครั้ง ซึ่งจะต้องใช้งบประมาณในการจัดทำเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงต้องหางบประมาณเองโดยมีผู้บริหารบางส่วนให้ความร่วมมืองานวิจัยในโรงเรียน โดยการจัดหาแหล่งเงินทุนจากหน่วยงานอื่นหรือจากผู้มีจิตศรัทธาบริจาคให้สนับสนุนบางส่วน

ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เป็นการเอาใจใส่ดูแลครูผู้ทำวิจัย เพื่อให้ครูผู้ทำวิจัย ได้รับความช่วยเหลือทั้งในด้านความรู้และด้านทักษะการปฏิบัติการทำวิจัยของครูในโรงเรียนให้มีเพิ่มขึ้น ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องปฏิบัติต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนเห็นความจำเป็นและให้ความสำคัญของการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน โดยเฉพาะในการจัดระบบงานให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู เช่น ให้กล้าคิด ค้นคว้าและวิจัยทดลองมีการปฏิบัติมากกว่าด้านอื่น ซึ่งสอดคล้องกับ พิธีวัฒน์ วงษ์พรหม (2533 : ง) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการทำวิจัยขั้นเรียนของครูในประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10 พบว่า ด้านความ

ต้องการความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ครูต้องการให้มีแหล่งความรู้ในระดับอำเภอที่รวบรวมเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวกับการทำวิจัยใน ด้านการจัดสรรงบประมาณการทำวิจัย ครูส่วนมาก ต้องการให้จัดสรรงบประมาณให้แก่ครูโดยตรง บทบาทของผู้บริหารที่มีการปฏิบัติ น้อยกว่าท่านอื่นอีกคือ นำผลการวิจัยไปใช้เมื่อวางแผนกำหนดนโยบายของโรงเรียน ทั้งนี้อาจ เนื่องจากภายในโรงเรียนยังขาดครูที่จัดทำผลงานการวิจัยที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน และเทคนิค วิธีการที่จะนำผลการวิจัยไปช่วยเสริมทักษะในการวางแผนกำหนดนโยบาย และ ความสามารถต่อกระบวนการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 3) ที่กล่าว ว่าผู้บริหารขาดความรู้ความสามารถในการวิจัย รวมทั้งขาดเทคนิคในการนำผลการวิจัยไปช่วย เสริมทักษะและการให้คำปรึกษาและนำผลการวิจัยช่วยเสริมทักษะกระบวนการกำหนดนโยบาย และการวางแผน

ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน เป็นการกระทำให้ครูเกิดความ ก่อใจและเกิดความภาคภูมิใจในผลงานวิจัยของตนเอง รวมทั้งนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ต่อการปรับปรุงในการเรียนการสอน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนให้เกียรติและยกย่องครูที่มี ความรู้ความสามารถในด้านการวิจัย เพราะผู้บริหารโรงเรียนเห็นความจำเป็นและความสำคัญ ของการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน โดยเฉพาะส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการ วางนโยบายในการบริหารงานวิจัยของโรงเรียน ซึ่งมีการปฏิบัติมากกว่าท่านอื่น ด้านที่ผู้บริหาร มีการปฏิบัติน้อยกว่าท่านอื่นคือ การมอบเกียรติบัตรหรือรางวัลแก่ครูผู้ทำวิจัย ทั้งนี้อาจจะเนื่อง มาจากผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษายังขาดด้านเงินทุนทรัพย์ที่จะมาจัดดำเนินการในด้านวุฒิ บัตรหรือยังขาดวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำ และเห็นความสำคัญของวุฒิบัตรน้อยต่อการสนับสนุน ผลงานวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับ ญาค พงษ์พรหม (2527 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การเผยแพร่ผลการวิจัยในการศึกษาปัญหาของผู้เผยแพร่และความต้องการของผู้วิจัย พบว่า ปัญหาการ เผยแพร่ผลการวิจัยคือปัญหาด้านบุคลากร งบประมาณ และแหล่งพิมพ์เป็นปัญหามากที่สุด ดังนั้นการที่ผู้บริหารจะสร้างขวัญกำลังใจ ต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนให้เกิดความภาคภูมิใจในผล งานการทำวิจัยมักจะแสดงออกมาในรูปของคำพูดโดยให้การชมเชยมากกว่าการกระทำที่ออก มาในรูปธรรม เช่น ของรางวัล โดยมอบใบเกียรติบัตรให้และยังสอดคล้องกับ จรรยา สุวรรณทัต (2529 : 156) ได้กล่าวไว้ว่า งานการทำวิจัยทางการศึกษาของประเทศไทย ยังไม่เป็นที่ยอมรับ และให้ความเชื่อถือในการนำไปปฏิบัติ . โดยเฉพาะการนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนนโยบาย ระดับต่าง ๆ ของผู้บริหารโรงเรียนนั้นมีน้อย

ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการทำวิจัยของครูในโรงเรียน เป็นการกำหนด การวางแผนให้เป็นมาตรฐานให้ครูผู้ทำวิจัยปฏิบัติได้ถูกต้องเมื่อพบอุปสรรคในขณะปฏิบัติงาน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับเทคนิคและวิธีการให้ความช่วยเหลือหรือ การสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม เกี่ยวกับการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเห็นความจำเป็นและความสำคัญการ กำหนดนโยบายและวางแผนการทำวิจัยของครูในโรงเรียน โดยเฉพาะด้านจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวกเพื่อส่งเสริมการทำวิจัย เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องอัดสำเนา กระจายอัดสำเนา เป็นต้น มีการปฏิบัติมากกว่าด้านอื่น ด้านที่ผู้บริหารมีการปฏิบัติน้อยคือ การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำวิจัยให้เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้างานวิจัย การแนะนำเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการทำวิจัยและการกำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยของครู นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนยังให้ความสำคัญค่อนข้างน้อยเกี่ยวกับนโยบายการจัดทำวิจัยของครูในโรงเรียน ไม่ได้รับทราบเข้าใจได้อย่างจริงจังจากผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 16) ได้กำหนดไว้ว่า ศึกษาในเทศก์จังหวัดต้องเตรียมเอกสารและวัสดุ อุปกรณ์เสริมเกี่ยวกับการทำวิจัย เช่น คู่มือการวิจัย สรุปผลการวิจัย ข่าวสารการวิจัยแหล่งค้นคว้า โดยรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยไว้ให้เพียงพอ และสอดคล้องกับ กองวิจัยทางการศึกษา (2537 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทุกระดับให้ความสำคัญกับนโยบายการทำวิจัยน้อย วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัยไม่เพียงพอกับความต้องการรวม ทั้งบุคลากรขาดความเข้าใจในงานการวิจัย

2. ผู้บริหารโรงเรียนวุฒิการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโท มีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน โดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และยังขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ บัญชา อึ้งสกุล (2537 : 95) ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีมีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้บริหารโรงเรียนวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และปริญญาโท มีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ด้านการกำหนดนโยบายและวางแผนการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ด้านการให้ความสำคัญการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และด้านการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน ไม่แตกต่างกันเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ทุกคนต้องส่งเสริมให้ผลงานวิชาการของครูเป็นฐานในการสร้างความยอมรับและก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน สอดคล้องกับ คณะกรรมการข้าราชการครู (ม.ป.ป. : คำนำ) ได้ใช้ระบบการจำแนกตำแหน่งครูตามวิทยฐานะหรือฐานะของการเป็นผู้ทรงความรู้ในงานการศึกษาโดยเฉพาะงานวิจัยถือว่าเป็นผลงานทางวิชาการประเภทหนึ่ง ที่สามารถใช้เป็นฐานในการสร้างความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน เพื่อการได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น และยังสอดคล้องกับสมใจ จิตพิทักษ์ (2534 : 10) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า เหตุผลหรือแรงจูงใจในการทำวิจัยได้แก่ตำแหน่งทางวิชาการ เกียรติยศชื่อเสียง การยอมรับการ ได้รับคำตอบแทนและการมีรายได้เพิ่ม

3. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน มีระดับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และยังขัดแย้งกับงานผลวิจัยของ บัญชา อึ้งสกุล (2537 : 97) ซึ่งได้ทำการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อย ปานกลาง และมาก มีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างแท้จริง

ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี มีการปฏิบัติน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปี ทั้งนี้เป็นเพราะว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน เป็นงานค่อนข้างใหม่ของผู้บริหารโรงเรียน เมื่อรัฐได้มีการส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคน พัฒนางานและนำผลงานวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาด้านการเรียนการสอน โดยให้ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในฐานะเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน สร้างจิตสำนึกให้ครูเกิดความต้องการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อประโยชน์ต่อการนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน และการนำไปขอเลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงาน ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปี สามารถนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้เข้ารับฝึกอบรมและปฏิบัติตาม และสั่งสมไว้ รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับงานการทำวิจัยที่ได้จากการฝึกอบรม สัมมนา หรือจากการศึกษา เอกสาร และหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยของครูในโรงเรียน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 10 ปี มีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียนมากกว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่า 5 ปี

4. ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน ในภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางมีบทบาทต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียนน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัจจัยเกี่ยวกับอุปกรณ์และอัตราค่าจ้างครูในโรงเรียนมากพอ มีเวลาว่างจากการสอนบ้างซึ่งต่างกับโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ครูในโรงเรียนมีชั่วโมงการสอนตลอดเวลาทั้งวัน ต่างกับโรงเรียนขนาดใหญ่ซึ่งมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการทำวิจัยของครูในโรงเรียน โดยเฉพาะมีข้อมูลพื้นฐานที่ดีมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ครูมีชั่วโมงการสอนน้อยรวมทั้งมีงบประมาณสำหรับในการส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียนได้อย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 174 - 175) พบว่า ความเสมอภาคของการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา โดยทั่วไปโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษหรือโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยมากจะเป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานครหรือโรงเรียนระดับชุมชนเมือง

ใหญ่ ๆ มีทรัพยากรทางการศึกษาที่ดีกว่า โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางซึ่งตั้งอยู่ตามหมู่บ้านชนบทห่างไกลไปจากชุมชนในเมือง

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีการเชิญวิทยากรมาบรรยายความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยให้แก่ครูในโรงเรียน โดยจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูมีทักษะในการทำวิจัยและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนได้

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนักถึงด้านการจัดตั้งกองทุน เพื่อส่งเสริมการทำวิจัยของครูในโรงเรียน โดยการจัดหากองทุนจากส่วนใดส่วนหนึ่งในโรงเรียนหรือจากในชุมชน เพื่อนำมาสนับสนุนครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนให้เกิดสัมฤทธิ์ผลและ ให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยของครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ควรให้มีการวิจัยครั้งต่อไปในระดับเขตการศึกษา

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบบทบาทที่มีต่อการส่งเสริมการทำวิจัยในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้น ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุโขทัย
Pibulsongkram Rajabhat University